

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Solvuntur oniectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

suæ veritatis & certitudinis habet objectum, & in ratione mensurati ab ipso dependet: at verò, si divina scientia non est causa rerum, non ipsa sibi commensurat & adequat objectum; sed certitudinem & veritatem suam sortitur per sui commensurationem ad objectum, utpote cuius veritatem supponit; neque ideo res ita sunt, quia DEUS ita cognoscit; sed DEUS ita novit, quia ita sunt: ergo etiam in sua veritate ab objecto mensuratur, ab eoque dependet.

Cerrè ideo nostra scientia mensuram accipit à scibili, quia scibilium veritas objectiva prior est, quam nostra scientia, eique præsupposita: neque ideo vera est scientia, quia res ipsi, sed quia ipsa rebus consonat, ut enim S. D. in 1. 2. q. 93. a. 1. ad 3. *intellectus humanus est mensuratus à rebus, ut scilicet conceptus hominis non sit verus propter se ipsum, sed dicitur verus ex eo, quod consonat rebus.* Ergo si divina quoque scientia scibilium veritatem præsupponeret, nec ipsam caularet, jam quoque veritas scientiæ mensuraretur à rebus: ideo namque res cognosceret quia sunt: ideo hoc non alio modo nõset, quia ita, non aliter sunt; adeoque suæ veritatis perfectionem non à se, sed ab objecto haberet, quod dici non potest: ut enim Boët. 5. de consol. DEUS *præscientiam suam non à rebus creatis, sed à propria simplicitate sortitus est.*

6. Hæc ipsa tamen causalitas hucusque asserta divina scientiæ convenit ex conjunctione cum voluntate divina, ut S. Script. significat ad Eph. 1. dicens: *DEUM omnia operari secundum consilium voluntatis suæ.* Ubi consilio, quod est actus intellectus, jungitur voluntas. Et ratio est: quòd scientia divina ex se est indifferens, ut sit speculativa, vel practica, ut ponat, vel non ponat effectum, neque ex se habet formalem libertatem. Ut ergo potius sit practica, quam speculativa, sitque libera rerum causa, indiget aliquo libero principio determinante & inclinante ad certum effectum, quod non est nisi divina voluntas, ceu primum movens & applicans, ac formalis ratio liberae operationis quæ talis.

Ideo si quando S. Script. productionem rerum divinæ voluntati adscribit, ut Apoc. 4. *per tuam voluntatem facta sunt omnia,* non ideo eandem productionem scientiæ subtrahit, quam aliis locis tribui supra vidimus, sed illud solum significat, utrique potentia tribuendam esse effectivam rerum productionem; voluntati quidem ut primò determinanti; intellectui verò ut imperanti & exequenti.

7. Ex quo etiam capite superfluum censemus po-

tentiam executivam ab intellectu & scientia practica DEI virtualiter distinctam: Tum quia in scripturis citatis immediata rerum productio divino imperio, quod est actus scientiæ practice, tribuitur, ut adeo post illum actum imperii nihil exequendum superfit: tum quia executiva, ut distincta à potentiis rationalibus, pertinet ad gradum sensitivum illius naturæ, quæ ex parte corporis difficultatem sentit ad obediendum rationali imperio, ut proinde virtute quâdam ministeriali indigeat, quæ illa difficultas superetur. Quòd totum ob imperfectionem adjunctâ à DEO exulat.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Opponitur primò duplex autoritas D. Th. primò ex q. 2. de verit. a. 14. in c. ubi dicit: *quòd res non sunt à DEO per scientiam, sed per libertatem voluntatis.* & q. 10. de verit. a. 3. in c. *præscientiam DEI non importare universaliter habitudinem causæ respectu eorum, quorum est, sicut prædestinatio.*

Respondeo. In priori loco mentem & sensum S. Doctoris esse, quòd res non causentur per scientiam DEI, ut præcisè scientia est, tectusa nempe voluntate; sed ut est practica habens adjunctam voluntatem, & vocatur *scientia approbationis*, prout patet ex contextu & claro textu hoc a. 8. ad 3. quem seq. art. commodius referemus.

In secundo verò loco S. D. significat, præscientiam latius extendi, quam prædestinationem: ista enim cum tantummodò sit bonorum, semper dicitur habitudinem causæ, ad omnia objecta, que attingit; præscientia verò cum sit etiam malorum, non dicitur habitudinem causæ ad omnia objecta, ad quæ se extendit, sed tantum ad bona, respectu quorum habet adjunctum positivum decretum DEI, ideòque est practica & scientia approbationis; respectu malorum verò tantum est scientia speculativa, habens adjunctum tantummodò decretum permissivum.

Oppones secundò. Sicut actus proprius potentia effectivæ est efficere; sic proprius actus potentia intellectivæ est intelligere suum objectum; ergo sicut potentia effectiva non intelligit; sic intellectiva non efficit suum objectum.

Resp. disting. 1. membrum consequentis: potentia effectiva non intelligit, præcisè sub quâ ratione est effectiva, concedo, sub alia, nego: sic neque intellectus efficit præcisè sub qua ratione est speculativus & intellectivus, transeat; sub qua ratione est practicus, imperativus, & efficax, nego consequentiam.

ARTICULUS II.

Quenam DEI scientia sit causa rerum?

SUMMARI A.

1. Explicatur divisio scientiæ in simplici intelligentiæ, & visionis.
2. Est adequata.
3. Una est abstractiva; altera intuitiva.
4. Scientia simplici intelligentiæ est directiva & causativa rerum quasi in actu primo.
5. Sola scientia visionis est causa in actu secundo.
6. Responsio Adversariorum evolvitur.
7. Quomodo rerum existentia pertinet ad objectum simplici intelligentiæ?
8. Scientia quæ est causa rerum, est scientia approbationis.
9. Scientia debet cognoscere objectum, quod causat.
10. Actus imperii, quo creaturae producuntur, pertinet ad scientiam visionis.